

Capitolul final, intitulat „*Reacții de delimitare față de Cuviosul Părinte Arsenie*” (p.275-295), discută și lămurește anumite „delimitări” existente în spațiul bisericesc românesc față de părintele Arsenie. Autorul analizează cu mult rafinament duhovnicesc diferitele incertitudini, controverse și reticențe referitoare la viața și slujirea părintelui Arsenie, căutând să atragă atenția asupra „cheii” în care se efectuează lectura biografiei și operei părintelui Arsenie, și anume, de a ține seama de „contextul și capcanele hermeneutice din codexul imagistic cuprins în documentele fostei securități, în diverse mărturii, în analize neavizate și în exprimări „demascatoare”, mânate de o râvnă omenească”.

Cartea domnului prof. Sergiu Ciocârlan este de o certă valoare și rigoare științifică, deoarece demontează argumentat toate acuzele și mistificările invocate ca argumente împotriva canonizării părintelui Arsenie. Alături de alte studii importante apărute până acum, volumul prezentat reprezintă un mare pas înainte spre definitivarea procesului de canonizare.

Cristian VAIDA

† Timotei Prahoveanul, *Însemnări pe lespede a inimii*, vol. I și II, Editura „Cuvântul Vieții”, vol. 1: ISBN 978-606-9698-13-6; vol. 2: ISBN 978-606-9698-14-3, București, 2021, vol. 1 – 411 p.; vol. 2 – 274 p.

La Editura Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei s-a publicat în două volume în luna august a anului 2021, lucrarea „Însemnări pe lespede a inimii”, semnată de către Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

Ierarh cărturar, adânc înrădăcinat în Tradiția filocalică a Bisericii, iubitor de cultură și spiritualitate, autor de prestigiu a numeroase cărți, studii și articole, Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanul evocă în paginile a două volume chipurile pline de lumină ale unor ierarhi vrednici, smeriți, mari cărturari și teologi, predicatori înzestrați și scriitori cu mult har, care s-au străduit să fie în slujirea lor „sarea pământului” și „lumina lumii” (Matei 5:13-14), ierarhi pe care i-a cunoscut de-a lungul vieții sale. Autorul a păstrat în tainița inimii sale luminoase amintiri despre toți cei evocați, care, spune frumos autorul „*m-au impresionat prin credința statornică și deplina încredințare în mâinile lui Dumnezeu, prin iubirea lor, adeseori fără margini, față de Părintele ceresc și nădejdea neclintită în rânduiala Sa, alții prin smerenia, blândețea și îndelunga-răbdare în încercări, prin frumusețea lor interioară prin generozitate, alții prin discernământul și harismele de care s-au învrednicit, iar alții prin curajul și bărbăția cu care au înfruntat potrivniciile*”.

În cuvinte alese și adânci, autorul a încercat să surprindă frumusețea duhovnicească a celor amintiți, precum și chipul minunat în care fiecare ierarh evocat a știut să rodească în slujirea lui bisericească darurile cu care l-a înzestrat Preabunul Dumnezeu.

În volumul întâi, Preasfinția Sa prezintă chipul vrednicului de pomenire Patriarh Miron, amintiri inedite despre Patriarhul Nicodim Munteanu, diferite aspecte din slujirea pilduitoare și corespondența Patriarhilor Iustinian Marina, Iustin Moisescu și Teoctist Arăpașu. Pagini frumoase și înălțătoare dedică autorul evocării dăruirii jertfelnice și rodnice a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel în slujirea Bisericii lui Hristos. Apoi, amintește de chipul încercatului Mitropolit Ghenadie Petrescu al Țării Românești, de

Visarion Puiu, ctitor la Așezămintele românești din Ierusalim, de peregrinul și cărturarul Mitropolit Bartolomeu, de slujirea jertfelnică a Mitropolitului Antonie Plămădeală, de vrednicul de pomenire, Mitropolitul Nestor Vornicescu, de Victorin Ursache, neobositul arhipăstor dincolo de ocean, de Eftimie Luca, arhipăstorul îngăduitor și iubitor, precum și de vrednicii Iustinian Chira, Lucian Florea, Adrian Hrițcu, Pimen Zainea, precum și de Arhiepiscopul Epifanie Norocel. Pagini frumoase de aleasă cinstire aduce autorul și Mitropoliților Laurențiu al Ardealului, Andrei al Clujului, Irineu al Olteniei, Teofan al Moldovei și Bucovinei, Iosif al Europei Occidentale și Meridionale, precum și arhiepiscopilor Timotei al Aradului, Calinic al Argeșului și Muscelului, Irineu al Alba Iuliei, Casian al Dunării de Jos și Ciprian al Buzăului și Vrancei.

Frumoase portrete duhovnicești în cuvinte realizează autorul și în cel de-al doilea volum al lucrării sale, evocând rodnicile slujiri ale vrednicilor arhieriei Narcis Crețulescu Botoșăneanul, Valerie Moglan Botoșăneanul, Eugen Laiu, Nicolae Popovici, Vasile Coman Gherasim Putneanul sau Ioachim Mareș. Nu lipsesc din șirul evocărilor chipuri de ierarhi vrednici din Bisericele Ortodoxe surori: Patriarhul Diodor I al Ierusalimului, Fericitul Pavle al Serbiei-patriarhul liturghisitor, Arhiepiscopul Serafim Tikas al Atenei, Arhiepiscopul Hristodoulos al Atenei, Mitropolitul Nicodimos de Patras, Mitropolitul Pantelimon de Veria sau Mitropolitul Pavlos de la Drama.

Așa cum însuși autorul a mărturisit în Prologul lucrării sale, „înainte de a fi publicate, toate însemnările au fost scrise pe lespeda inimii mele. Am ordonat aceste evocări și medalioane în funcție de treapta slujirii în Biserică și de anul nașterii celor evocați. Este un principiu al istoriei care se cuvine a fi respectat”.

Lucrarea este dedicată ierarhilor amintiți, dar și tuturor celor care au iubit în viața lor Biserica, una Sfântă, sobornicească și apostolică, slujind-o cu dragoste jertfelnică.

Cristian VAIDA

Înaltpreasfințitul Ioan Selejan, *Rugă și trudă la candela credinței strămoșești*, Editura Eurocarpatica, Sfântu Gheorghe, 2022, ISBN 978-606-8851-53-2, 484 p.

În contextul „Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anului comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, ne bucurăm de apariția la editura Eurocarpatica din Sfântu Gheorghe a volumului Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, intitulat „Rugă și trudă la candela credinței strămoșești”.

Personalitate duhovnicească binecunoscută a Bisericii noastre, Părintele Mitropolit Ioan a fost cu adevărat, așa cum îl numește dr. Ilie Lăcătușu în prefața prezentului volum, „un apostol al Ortodoxiei și al românismului”, care a slujit cu abnegație Biserica lui Hristos, vreme de două decenii, ca Episcop al Covasnei și Harghitei, iar mai apoi, din decembrie 2014, ca Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului. Vasta sa activitate misionar-pastorală a consemnat nenumărate cuvântări duhovnicești, cuvântări ocazionale, interviuri, conferințe sau alocuțiuni rostite cu diverse ocazii, majoritatea acestora fiind înregistrate și păstrate de către ostenitorii Centrului Eclesial de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, precum și de cei de la Centrul European de